

Obsah

Předmluva	11
Úvod	13
1. Metodologie	17
2. Historie péče o chudé, postupná diferenciacie péče	24
2.1 Dítě v rukou otce a státu, paternalistická péče	27
2.2 Dítě v rukou zbožných jednotlivců, křesťanská péče	28
2.3 Dítě v rukou obce a zbožných jednotlivců, počátky sociální péče	29
2.4 Dítě v rukou obce a zbožných jednotlivců, počátky diferencované sociální péče	31
Belgie	32
Francie	34
Švýcarsko	36
Holandsko	38
Německo	39
Rakousko	41
Velká Británie	42
Rusko	48
2.5 Shrnutí kapitoly	49
3. Historie vězeňské péče o děti a mládež	51
3.1 Starověk	52
3.2 Středověk	53
3.3 Renesance	54
3.4 Osvícenství	56
3.5 Americká reforma vězeňství. Progresivní éra	59
Pensylvánský systém	61
Auburnský systém	62
Elmira	66
The Sherborn Reformatory Prison for Women	68
Auburn State Prison for Women	70
Bedford Prison for Girls	70
Americká výchova podle Velemínského	71

3.6 Borstalský systém	75
3.7 Shrnutí kapitoly	77
4. Historie péče o sirotky, děti zanedbané a mravně zpustlé v Čechách na přelomu 19. a 20. století	79
4.1 Historie vězeňství v Čechách. Postupné vydělování péče o soudně trestané děti a mládež. Vznik polepšoven	79
4.2 Počátky uvědomělé péče o potřebné: vydělení péče o sirotky, nalezence, děti a mládež mravně zanedbanou a zpustlou	90
Ústavy pro sirotky, nalezence a děti mravně zpustlé	92
4.3 Shrnutí kapitoly	102
5. (Pře)výchovné působení Dona Bosca na děti a mladistvé	104
5.1 Don Bosco (1815–1888), Itálie, Turín	104
5.2 Odkaz Dona Bosca	131
6. Vybrané projekty institucionální (pře)výchovné péče o děti a mladistvé z přelomu 19. a 20. století	143
6.1 Junior Republic, Freeville, USA	147
Současná situace	172
6.2 Ford Republic, Farmington Hills, Detroit, USA	175
6.3 Little Commonwealth, Dorset, Velká Británie	184
6.4 Dům sirotků, Varšava, Polsko	189
6.5 Boys Town, Omaha, Nebraska, USA	205
Práce pro válečné sirotky v Japonsku a Evropě	230
6.6 Kinderheim Baumgarten, Vídeň, Rakousko	234
6.7 Kolonie a komuna A. S. Makarenka	250
Kolonie Gorkého	257
Komuna Dzeržinského	274
6.8 Summerhill, Leiston, Velká Británie	285
7. Inovativní snahy pokračují	310
7.1 W. David Wills	310
Q camp, Hawkspur Experiment	312
Barns Experiment	318
7.2 Itálie po roce 1945	325
7.3 Benposta	334

8. Porovnání projektů	343
8.1 Zakladatel projektu	343
8.2 Inspirační zdroje	345
8.3 Cíl výchovy	350
8.4 Prostředek výchovy	351
8.5 Prostředí a uspořádání	353
8.6 Kritéria přijetí (věk, pohlaví, soudní postih, důraz na minulost)	357
8.7 Samospráva	358
8.8 Pojetí trestu	361
8.9 Využití médií	364
8.10 Škola	365
8.11 Život po opuštění ústavu	367
8.12 Překážky provozu projektu	367
9. Inspirační přesahy popsaných historických projektů v kontextu současné české etopedické praxe	369
9.1 Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně-výchovné péče	369
9.2 Zprávy České školní inspekce	373
Společné problémy	374
Co se osvědčilo	375
Inspirace pionýry převýchovy	376
Progresivní posun ve srovnání s průkopníky (pře)výchovy	377
9.3 Inspirace historickými modely, které přetrvaly do současnosti	380
Závěr	383
Summary	390
Seznam pramenů a literatury	393